

Ben ve Sen • Giusi Quarenghi

Resimleyen: Giuditta Gaviraghi • Türkçesi: Nilüfer Uğur Dalay

İlk Kitaplar • Öykü • 80 sayfa • Önerilen sınıflar: 2, 3, 4

ZAMAN ve MEKÂN • OKUMA KÜLTÜRÜ • İLETİŞİM • DUYGULAR • BİREY ve TOPLUM

kütüphane • anadil • göçmenlik • önyargı • arkadaşlık • eşitlik • aile • öykü yazma • özlem • ödev • farklı kültürler

İtalyan çocuk ve gençlik edebiyatının sevilen yazarı Giusi Quarenghi (Cüsi Kuarengi), Türkçe'deki bu ilk kitabında, kütüphane projesinde yan yana gelen bir İtalyan ve bir Faslı çocuğun birbirini tanıma ve anlama sürecini öyküleştiriyor. Kütüphaneye düzenli gelen öğrencilerle her yıl yeni bir proje gerçekleştiren bir kütüphaneci sayesinde tanışan Beata ve Aziza, kendilerini keşiflerle dolu bir yolculukta bulurlar. Bambaşka kültürel yapılarda yetişmiş iki çocuk, farklılıklarını ve benzerliklerini gördükçe hem şaşırır hem de yakınlaşırlar. Her insanın bir öykü olduğunu hatırlatan kitap, çocukların önyargıdan uzak kavrayış ve anlayış gücünü yükseltiyor. Saklanan nesnelere, biriktirilen ve aktarılan öykülerin, gerçek bir kişisel tarih yaratmadaki rolüne değinen kitap, bireysel okumalara olduğu kadar ortak okumalara da olanak sunuyor.

Kütüphaneci Marina'nın iyi bir fikri vardı. Neden sadece ünlü yetişkinlerin yaşamöyküsü yazılsın? Her yaşam değerli bir öyküdür ve kendi öykülerini yazmak çocukların da hakkıdır. O halde, işe girişme zamanıdır. Kütüphanedeki çocuklar, ikişerli gruplara ayrılır ve birbirlerinin yaşamöyküsünü araştırmaya başlarlar. Peki ya Aziza ve Beata gibi çok farklı ülkelerde büyümüş çocuklar birbirlerinin öyküsüne ulaşabilecekler midir?..

TARTIŞMA KONULARI...

1. Marina kim, nerede çalışıyor? Okulunuzda kütüphane var mı; varsa nasıl kullanıyorsunuz? Yoksa ilçenizdeki bir halk kütüphanesine gidiyor musunuz? Kütüphaneler nasıl yerler?
2. Yaşamöyküsü (biyografi) nedir? Kimlerin biyografisi yazılır? Okullarımızda hangi önderin biyografisi okutulur? Bu biyografide yazanlardan ilk aklınıza gelen ne olur?
3. Yaşamöyküsü yazmak için ikili gruplar oluşurken neden kimse Aziza ve Beata ile eşleşmedi? Siz Aziza ya da Beata'nın yerinde olsanız, kendinizi nasıl hissederdiniz?
4. Aziza neden İtalyanca'yı iyi konuşmıyor? İtalya'ya nereden ve nasıl gelmiş? Anadili ne? Ailesinde kimler var, neredeler? Aziza neden diğer çocuklar gibi kendine ait bir evde ailesiyle yaşamıyor?
5. Beata'nın babası, Pazar günü Aziza'nın annesiyle birlikte evlerine gelmesine neden karşı çıkıyor? Tanımadığınız insanların kötü ya da iyi davranacağını nasıl bilebilirsiniz? Beata'nın babası Belçika'da nasıl bir deneyim yaşamış?
6. Aziza'nın annesi neden Beata'lara gitmeye çekiniyor? Sizin büyüklerinizin de yeni birilerine gitmekten çekindikleri oluyor mu? Sizce neden çekiniyorlar?
7. Sizce Beata, İtalya'da başka çocuklarla eşit koşullarda mı yaşıyor? Evini, şehrini, dilini değiştiren Aziza neleri kaybetmiş, nelere katlanmak, nelere yeniden başlamak zorunda kalıyor?
8. Corco ve Aziza'nın gittikleri kafedeki garsonla Fatma Hanım'ın patronunun küçümser tavırları nasıl açıklanabilir? Birileri size ve ebeveynlerinize böyle davransa ne yaparsınız?
9. Beata'yla arkadaş olmak zamanla Aziza'ya neler kazandırdı?
10. Bu hikâyenin devamını siz yazsanız, Aziza ve Beata için nasıl bir gelecek hayal edersiniz?

YARATICI ETKİNLİKLER...

- **Gezi:** Okulunuzda kütüphane yoksa sınıftan gönüllü bir grupla ilçenizdeki halk kütüphanesini ya da yakınınızdaki bir kurum kütüphanesini ziyaret edin. Ortam nasıl, kimler yararlanıyor, ne tür kitaplar var, kitaplar nasıl gruplanmış ve yerleştirilmiş, kimler yararlanıyor, kitap almak için ne gerekiyor, hangi günler ve saatler açık, kütüphanede başka hangi aktiviteler düzenleniyor?.. Bu gibi soruların yanıtlarını bulmaya çalışın ve edindiğiniz bilgileri sınıfla paylaşın.
- **Araştırma:** Haritada Beata'nın ülkesi Fas'ın yerini bulun. İnternette Fas'ın nasıl bir ülke olduğunu, kentlerini, coğrafyasını, gezilecek yerlerini, neler ürettiğini, halkın nasıl yaşadığını, giysilerinden müziklerine kültürel özelliklerini araştırın. Beata'nın neden ülkesinde kalamadığını, göçmen olarak İtalya'da yaşamak zorunda kaldığını anlamaya çalışın. Günümüz dünyasında bu durumda kalan başka hangi ülkelerin çocukları var? Tartışın.
- **Oyun:** Herkes isminin anlamını öğrensin. Eşit büyüklükte kesilmiş kâğıt parçalarına ismini ve anlamını yazıp katlasın. Katlanmış bu kâğıtları bir sepete koyun, karıştırın. Her öğrenci sepetten çektiği kâğıtta yazan ismi göstermeden yalnızca anlamını okusun, diğerleri bunun hangi arkadaşlarının isminin anlamı olduğunu tahmin etsin. Böylece hem yeni kelimeler hem de isimlerin anlamları öğrenilmiş olur.
- **Yazma:** Hikâyede olduğu gibi öğrenciler ikili gruplar halinde eşleşsin. İkililer hikâyedeki gibi birbirlerinin geçmişini öğrensin ve birbirlerinin yaşamını anlatan kısa birer öykü yazsın. Bütün öykülerin çıktısı alınarak ya da YouTube vb bir dijital alanda "Ben ve Sen Albümümüz" adıyla derlensin.
- **Sunum:** Öğrenciler üçer kişilik gruplara ayrılınsın. Her grup; Japon, Hint, Eskimo, Şili, Arap, İsveç, Kongo, Meksika vb kültürlerden birini seçsin, incelesin. Gruplar inceledikleri kültürün yaşama, giyinme, yemek, davranış, eğlenme, iletişim biçimlerini ve diğerlerinden farklılıklarını öğrensin. Gruplar derledikleri bilgileri görsellerle birlikte sınıfla paylaşsın. Farklı kültürlerin dünyayı nasıl zenginleştirdiği ve renklendirdiği ortaya çıksın.
- **Resimleme:** Herkes internetteki görüntülerden yararlanarak farklı kültürlerden (kadın-erkek-çocuk) kişilerin ev, doğa, sokak, çalışma ortamı gibi istedikleri bir dekorda resmini yapsın. Resimler, sınıfta ya da koridorda oluşturulacak "Dünyanın Renkleri" panosunda sergilensin.
- **Mektup:** İsteyen öğrenciler, hayali bir ülkede yaşayan hayali bir yaşıtına kendini anlatan birer mektup yazsın. Öğrenciler mektuplarda kendini nasıl tanıtacak, yaşadığı ülkenin, kentin hangi özelliklerini, değerlerini nasıl ifade edecek, kendisini sevindiren ya da üzen konuları nasıl aktaracak? Dileyenlerin mektupları sınıfta önce isim vermeden okunabilir ve kimin mektubu olabileceği birlikte bulunmaya çalışsın.